

ICT ZAKONODAVSTVO EUROPSKE UNIJE

ICT) T R A I N

ICTtrain je financirala
Europska komisija

Sadržaj

Uvod	5
EU regulatorni okvir za elektroničke komunikacije	6
Spektar i ostali vezani aspekti	7
Odnosi između operatera	8
Komercijalni aspekti na tržištu	9
Univerzalna usluga i prava korisnika	10
Privatnost u elektroničkim komunikacijama	12
Što je poduzetništvo?	14
Europski zakon o zaštiti podataka – Uvod	18
Aktivnost Radne skupine članka 29.	19
Revizija zaštite podataka i pitanja zaštite podataka u sektoru telekoma	21
Privatnost na internetu	23
Scenariji elektroničke nabave	24
e-potpis, e-plaćanje, e-potvrda	25
IT Sigurnosne tehnologije, kriminal preko Interneta	26
e-trgovina	28
Prava intelektualnog vlasništva. Licenciranje	29
e-sadržaj, e-učenje	30
e-uključivost (e-Inclusion)	32
Lokalizacija softvera	33
Vision i2020 – Strategije lobiranja za ICT politiku u slijedećem desetljeću	34

Uvod

ICT industrija je najdinamičniji i najvažniji sektor za budućnost gospodarstva u EU. Prema godišnjem izvješću koje je napravila Komisija, digitalno gospodarstvo upravlja sa 50% EU rasta. S obzirom na fantastične potencijale rasta, Europska komisija je stavila politiku ICT sektora i njihove aktivnosti na najvišu razinu prioriteta u Uniji.

ICT sektor, kao ključna EU politika, bavi se izazovima globalizacije u gospodarstvu, društvu i okolišu. Ima mogućnost smanjiti utjecaj gospodarskih aktivnosti na okoliš, stvoriti bolje prihvaćanje u društvu i omogućiti zemljama korisnicama BSP programa da brže razviju svoje kapacitete.

Pristupanje novih zemalja u Europsku uniju i EU jedinstveno tržište zahtijeva od kompanija tih novih zemalja članica usvajanje pravne stečevine njihovih metoda za upravljanje i proizvodnju, kao i pravila za jedinstveno tržište. Općenito je jako važno da organizacije povećaju svjesnost po tom pitanju kako bi pomogle kompanijama razumjeti zakonodavne procese EU i kakav učinak ti instrumenti mogu imati na njihovo poslovanje.

Pokazalo se da priprema i uvođenje stečevine nisu samo pitanje vlade i administrativnih tijela, nego se također odnose i na poslovanje, regionalna i lokalna tijela, kao i na organizacije koje zastupaju gospodarstvo.

Odabrana su četiri ključna područja iz ICT stečevine koja bi mogla biti važna za kompanije članice. Ta područja su:

1. Opća pitanja, Okoliš i (Zdravlje+Sigurnost)
2. Intelektualno vlasništvo, Istraživanje i razvoj, Horizontalna pitanja
3. Telekomunikacije, potrošačka elektronska oprema
4. IT, informacijsko društvo.

Ova brošura uključuje kratki sažetak o stečevini kao i naslove prezentacija koje su za to vezane i dokumente koji mogu pomoći pri podizanju svjesnosti u kompanijama članicama o vrlo važnim pitanjima koja utječu na poslovanje. Prezentacije i dokumente možete skinuti sa web stranice www.ictrain.eu ili možete otvoriti ICTtrain CD, koji možete zatražiti od svoje Udruge - korisnice projekta (ANiS, BASSCOM, HIZ i TUBiSAD).

Prvi dio brošure fokusira se na prva dva područja, a drugi na treću i četvrtu temu. Sadašnja brošura i ostale ICTtrain aktivnosti projekta koji je financirala Europska komisija (www.ictrain.eu) pomoći će članovima Organizacija koje predstavljaju gospodarstvo usvojiti izazove koje donosi pristupanje EU, kao i promjene do kojih će doći na razini kompanija, a koje su rezultat potrebe za usvajanjem Pravne stečevine zajednice.

EU regulatorni okvir za elektroničke komunikacije

SAŽETAK:

- Reforma i modernizacija telekomunikacijskog sektora
- Tehnološki razvoj koji uzrokuje konvergenciju telekomunikacija, rasprostiranja i procesiranja podataka.
- Globalna dimenzija uključujući Svjetsku trgovačku organizaciju, Međunarodnu telekomunikacijsku uniju, Europsku banku za adaptaciju i razvoj.
- Popularnost i širenje EU modela.
- Korištenje zakona o konkurenciji u USA i EU.
- Britanski slučaj Telekoma iz 1982 koji je uspostavio da se pravila vezana za konkurenciju iz EU sporazuma odnose na telekomunikacijski sektor iako on može biti državni monopol. Taj slučaj je započeo Odlukom Komisije 82/861/EEC i riješio ga je Europski sud pravde, slučaj 41/83 (presuda je iz 20/3/1985).
- EU pravila za konkurenciju. Također, što je poduzetništvo?
- Direktiva o liberalizaciji, važnost privatizacije.
- Okvirna direktiva.
- Odbori i grupe, posebno Odbor za komunikacije i Europska regulatorna skupina.
- Direktiva za pružanje ovlaštenja.

Pripadajuće prezentacije:

EU Framework 1 - Introduction
EU Framework 2 - Competition rules, the Liberalisation Directive and privatisation
EU Framework 4 - the Framework Directive
EU Framework 5 - the Authorisation Directive

Spektar i ostali vezani aspekti

SAŽETAK:

U ovom području je nadležnost dobro utvrđena i u potpunosti na nacionalnoj razini sve do kasnih 80-tih. Od toga datuma rastuća važnost radio tehnika na EU internom tržištu polako je dovela do prepoznavanja potrebe za učinkovitijom koordinacijom između EU vlada. Usvojena je ograničena količina novih stečevina i to na način što su se uspostavili kolaborativni aranžmani na EU razini do kojih se došlo kako bi rad sa širim Europskim mehanizmima Europskog radio ureda CEPT-e bio što učinkovitiji: <http://www.ero.dk/>

Glavni novi instrument je Odluka 676/2002/EC o regulatornom okviru za politiku radio spektra.

Administracija i promjena raspodjele nadležnosti između nacionalnih, EU i širih europskih razina. http://ec.europa.eu/information_society/policy/radio_spectrum/index_en.htm

Korisni uvodni izvor je video Europske komisije pod nazivom "Što je Radio Spektar", koji možete pronaći na: http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomm/videos/radio_spec/what_is_rs.swf

Pripadajuće prezentacije:

EU Framework 3 – Spectrum
EU Framework 3 – Spectrum (2)

Odnosi između operatera

SAŽETAK:

Svrha je bila istražiti važnost međusobne povezanosti između operatera koji se natječu i kako će se tim odnosima upravljati.

Termini "pristup", "međusobna povezanost", "lokalna petlja" i "referentna ponuda" su novi vokabulari za ovo područje. EU politika nalazi se u Direktivi o pristupu koja se bavi odnosima između operatera. Što je više moguće trebali bi prevladati komercijalni pregovori, no propisi su potrebni i mogući. Transparentnost, ne-diskriminacija i troškovima orijentirane cijene (cost-orientation of prices), vitalna su načela u kojima operateri uživaju moć na tržištu. Regulatori moraju voditi računa o tome da izbjegnju prekomjerne propise i ne baš ohrabrujuća ulaganja. Tamo gdje to zahtijeva konkurencija može se dozvoliti mandatni pristup mrežama i uslugama, kao i zgradama, kanalima i stupovima, te ostalim prostorijama.

Ova direktiva strogo potiče operatere na zaključivanje svih sporazuma vezanih za pristup i to pregovorima i koliko god je moguće da standardiziraju svoje uvjete u objavljenim "referentnim ponudama". Cilj je umanjiti aspekte tamo gdje se ne mogu postići sporazumi i gdje bi bila potrebna regulatorna intervencija ex ante. Regulatori imaju veliku moć i operateri su svjesni ex post pravila za konkurenciju.

Pripadajuće prezentacije:

EU Framework 6 – the Access Directive

Komercijalni aspekti na tržištu

SAŽETAK:

Ovaj dio programa je napravljen u skladu sa sadržajima sa radionice iz prvoga tjedna, posebno dijelovi programa koji se bave konkurentnim telekomunikacijskim tržištem i uslugama, te posjetima operaterima i UK regulatoru. Opisani su glavni tehnološki razvoj i razvoj tržišta koji su doveli do alternativnih sredstava koja omogućuju širi spektar i izbor fiksnih, mobilnih i širokopoljanskih opcija usluga.

- Informacija je dana o različitim tipovima pružatelja usluga i njihovog razvoja na tržištu koje se brzo povećava.
- Praćen je tipični transformacijski put operatera koji je imao monopol i time je predviđen put drugih operatera.
- Istraženi su primjeri informacija, o njima se raspravljalo, poslana je lista koja pokazuje njihove web adrese. Mnogi od njih su prikazani on-line.
- Na završnoj sesiji sedmog dana svaki je sudionik pripremio i poslao kratku prezentaciju o tome kako njihove udruge mogu poboljšati telekomunikacijske usluge u smislu poboljšanja informacija za potrošače koji su uključeni u uređivanje konzultacijskih procesa i u promicanje konkurencije.
- Predana su izvješća kompanija o Telefonici i BT-u (u elektroničkom formatu).

Pripadajuće prezentacije:

Commercial aspects of telecommunications

Univerzalna usluga i prava korisnika

SAŽETAK:

Svrha je bila istražiti kako EU okvir osigurava društveno važne ciljeve gdje tržište to osporava. Također i specifične zahtjeve za zaštitu prava korisnika. Materijal koji je obrađen tijekom sesije temeljio se na slijedećim izvancima iz: http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomm/index_en.htm

U skladu sa liberalizacijskim sektorom telekomunikacija iz 1998 Direktiva o univerzalnoj usluzi postavlja načela univerzalne usluge na temelju potrebe vezane za održavanje sigurnosne mreže za sve građane kako bi mogli pristupiti temeljnim komunikacijskim uslugama odgovarajuće kvalitete i pouzdanosti i koje bi imale odgovarajuću cijenu mreže. To se ne može osigurati samo preko Zakona o konkurenciji.

Garantira da građani mogu primiti lokalne, nacionalne i međunarodne pozive, faksove i komunikacijske podatke sa fiksne lokacije, a istovremeno osigurati odgovarajući broj telefonskih govornica na javnim mjestima. Te usluge se moraju osigurati i to posebnom kvalitetom za sve krajnje korisnike na teritoriju, bez obzira na njihov geografski položaj.

Pod obvezama univerzalne usluge, građani trebaju biti u mogućnosti javno pristupiti telefonskim uslugama, kao što su telefonski imenik, pomoć operatera i hitnim uslugama. Pozivi na broj 112, koji je europski broj za hitne situacije može se napraviti iz bilo koje EU zemlje besplatno sa bilo kojeg telefona, uključujući i telefonske govornice. Svaka zemlja treba imati barem jednu telefonsku centralu preko koje su svi pretplatnici dostupni svim krajnjim korisnicima.

Svake tri godine Europska komisija pregledava niz temeljnih telekomunikacijskih usluga. Jedan uvjet (koji je potreban ali nije dovoljan) za novu uslugu pod imenom "temeljna komunikacijska usluga" jest da se mora smatrati kao esencijalna za društvo, tj. Većina ljudi i kućanstava bi je trebali koristiti.

Ljudi sa invaliditetom

U slučaju ljudi sa invaliditetom i ljudi sa posebnim potrebama, Direktiva obvezuje zemlje članice na poduzimanje posebnih mjera kako bi se garantirao pristup i mogućnost svim javnim telefonskim uslugama. Takve mjere se odnose na to da javne govornice budu dostupne i prilagođenije ljudima sa invaliditetom i da se omogući da javne govornice budu prilagođenije ljudima sa oštećenjem sluha i govora.

Sredstva, tarife i kvaliteta

Kako bi se osigurao pristup uslugama za ljude sa posebnim društvenim potrebama ili koji imaju male prihode, zemlje članice mogu omogućiti tarifne opcije ili pakete koji su

drugačiji od onih koji se normalno nude potrošačima na komercijalnoj bazi. Nadalje, korisnici bi trebali moći nadzirati i kontrolirati troškove i to na način da postoje posebne ustanove koje izdaju specificirane račune, te mogućnost selektivnog blokiranja određenih poziva, na primjer skupe pozive po posebnoj cijeni, sredstva pretplate ili plaćanja u fazama. Međutim, potrebno je da potrošači sami snose neke od troškova usluge. Nadalje, dok su oni koji ne plaćaju svoje račune zaštićeni od trenutnog isključenja u pojedinim slučajevima (na primjer tijekom rasprave o velikim računima usluge), ne mogu očekivati da će zauvijek zadržati telefonsku liniju. Kvaliteta je drugi ključni element koji nadziru regulatorna tijela koja mogu poduzeti potrebne mjere.

Financiranje univerzalne usluge

Postoji cijena za temeljni niz komunikacijskih usluga za sve krajnje korisnike. Stoga, Direktiva o univerzalnoj usluzi omogućava pružateljima usluga kompenzaciju ili od javnih fondova ili kroz kojekakve aranžmane podjele troškova između njih samih ako se pokaže da time odgovaraju obvezama univerzalne usluge koja je dovela do gubitka ili neto troškova koji prelaze normalne komercijalne standarde.

Zemlje članice mogu ići dalje od minimalnih zahtjeva koji se nalaze u Direktivi samo ako je određeno da se bilo koja dodatna obveza ne može financirati prikupljanjem od pružatelja telekom usluga.

Potrošački aspekti na tržištu

Ovaj dio programa je izrađen u prvom tjednu obuke, posebno dijelovi programa koji se bave razvojem konkurentnih tržišta telekomunikacija i Direktivama vezanim za univerzalnu uslugu i privatnost, te onaj dio vezan za posjete operaterima i UK regulatoru. Interaktivno korištenje web stranice u učionici pokazalo je kako potrošači mogu pristupiti informacijama o uslugama i opisati uloge nacionalnih regulatornih agencija u promoviranju interesa potrošača.

- Data je informacija o poboljšanjima u pružanju usluge kupcima, vrijednosti za novac i cijeni.
- Istraženi su primjeri informacija, o njima se raspravljalo i lista koja pokazuje njihove web adrese je poslana. Mnogi od njih su prikazani on-line.
- Održane su rasprave o tome kako različite vrste kupaca (najveći naglasak na osobnom i SME sektoru) biraju svoje telekom dobavljače.
- Sesije su napravile reference na informacijski paket koji je prikazan prvog tjedna.
- Prikazani su primjeri regulatornih inicijativa orijentiranih prema potrošaču (u softver formatu), uključujući dijelove EU 13-estog izvješća o implementaciji, važan PhonePayPlus konzultacijski dokument o tekstovnim porukama i "ECTA Scorecard" regulatorne učinkovitosti.

Pripadajuće prezentacije:

Consumer aspects in Telecommunications
Consumer Aspects in Telecoms regulation

Privatnost u elektroničkim komunikacijama

SAŽETAK:

Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama koja se temelji na prethodnim EU direktivama osigurava visoku razinu privatnosti svih komunikacija koje se odvijaju preko javnih mreža i to bez obzira na to kakva se tehnologija koristi. Svaka metoda komunikacije mora garantirati privatnost.

Nepravilno korištenje ili zlouporaba osobnih podataka predstavlja zabrinutost u društvu. U Europi pravo pojedinca na privatnost definirana je u Europskoj Konvenciji o ljudskim pravima i temeljnim slobodama. Načela Konvencije tvore temelj regulatornog okvira koji je postavljen radi zaštite osobnih podataka, uključujući i EU zakonodavstvo o zaštiti podataka.

Zaštita u javnosti

Direktiva postavlja pravni okvir koji pojedincu garantira pravo na privatnost. To se postiže na način da se postave mjere koje svaka organizacija treba poštivati (uključujući vlade i gospodarstvo) kada rukuje osobnim podacima te tijekom dizajniranja i korištenja podatkovnih procesa.

Pokriva obradu osobnih podataka i zaštitu privatnosti uključujući odredbe o:

- Sigurnosti mreža i usluga
- Privatnost komunikacija
- Pristup pohranjenim podacima
- Obradu kretanja i podataka o lokaciji
- Identificiranje poziva
- Javne baze pretplatnika i
- Nepredviđene komercijalne komunikacije.

Esencijalni kriterij koji organizacijama dozvoljava pohranjivanje podataka i njihovu obradu je da pojedinci pristanu na davanje svojih osobnih podataka. Direktiva pokriva bilo koje podatke koji cirkuliraju preko javnih mreža u Europi i na taj način obuhvaća bilo koje podatke ili usluge koji dolaze izvan EU.

Nedavno priopćenje o čuvanju podataka u elektroničkim komunikacijama svih oblika osigurala je da takve organizacije ne zadržavaju osobne informacije više nego što je potrebno.

Vrijeme i mjesto

Osobni podaci koji tvore sadržaj naše komunikacije ili stvarno korištenje telekomunikacijskih mreža proizvode dodatne osobne podatke jednake kao da se ostavljaju 'digitalni otisci'.

Podaci koje zovemo cirkulirajući opisuju aktivnost komunikacije koja je potrebna za efektivno pružanje usluge, ali to su također osjetljivi podaci koji se mogu koristiti za izradu

detaljnog opisa životnog stila i aktivnosti osobe. Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama ograničava pohranjivanje takvih informacija do mjera koje su potrebne samo za svrhu naplate dugovanja. Izuzeci ovom pravilu su samo kada je sam potrošač pristao na korištenje informacija u svrhu promidžbe ili usluga sa dodatnom vrijednošću ili kao odgovor na zahtjev od strane policije ili sigurnosnih službi koje istražuju kazneno djelo u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom.

Lokacijski podaci mogu se generirati korištenjem telekomunikacijske usluge. Lokacijski podatak generiran iz mobilnih aplikacija je također osobni podatak i može se koristiti kao učinkovita metoda nadzora pojedinaca. Direktiva zahtjeva da se takav podatak zadrži samo uz prethodni pristanak pretplatnika i pretplatnik bi trebao imati mogućnost blokirati bilo kakvo sredstvo praćenja, čak i ako je pretplaćen na uslugu vezanu za tu lokaciju. I tada se mogu napraviti izuzeci za hitne usluge i tijela koja provode zakon.

Što je poduzetništvo?

SAŽETAK:

Ovaj termin nije definiran u sporazumima, ali je njegovo značenje došlo kao rezultat presedana. Komisija je objavila slijedeće dvije definicije na DG Competition web stranici: http://ec.europa.eu/comm/competition/general_info/u_en.html#t62

Poduzetništvo: U svrhu EU Antitrustovskog zakona, bilo koje tijelo koje je uključeno u gospodarsku aktivnost, tj. aktivnost koja se odnosi na ponudu robe ili usluga na tržištu bez obzira na njihov pravni status i način kako je financirana smatra se poduzetništvom. Ne smije postojati nakana kojom bi se došlo do bilo kakve dobiti, tom definicijom nisu isključena niti javna tijela. Pravila koja uređuju "koncentracije" govore o "spomenutim poduzetništvima", a to su direktni sudionici u spajanju ili stjecanju kontrole.

Javno poduzetništvo: Poduzetništvo preko kojega javna tijela direktno ili indirektno vježbaju svoj dominantni utjecaj putem vlasništva, financijskog sudjelovanja ili pravila koja ga uređuju. Dominantni utjecaj javnih tijela se posebno vidi kada isti: a) drže većinski dio kapitala od poduzetništva, b) kontroliraju većinu glasova koji su vezani za dionice od poduzetništva ili c) su u poziciji imenovati više od pola članova u administraciji, upravljačkom tijelu ili nadzornom tijelu poduzetništva.

Ovdje prikazujemo tipičnu pravnu analizu koja je provedena za jednu skupinu kompanija koje su htjele vidjeti da li je njihovo poslovanje unutar okvira pravila za natjecanje:

Potencijalna primjena članka 82 vezanog za upravljanje tržištem vezana je za sudsko tumačenje izraza "poduzetništvo". Dok se u Sporazumu EK na nekoliko mjesta pojavljuje referenca na ovaj izraz, ona istovremeno ne definira koncept. Povijesno gledajući, nadnacionalni sudovi odlučili su nametnuti širu definiciju izraza poduzetništvo, te na taj način omogućiti zajednici da maksimalizira svoju nadležnost vezanu za tržišta koja imaju parametre Sporazuma EK. Odvjetnik General Roemer rano je predložio definiciju termina u slučaju Italija protiv Vijeća [Slučaj 32/65] gdje izjavljuje da "osim pravnog oblika ili u svrhu stjecanja dobiti, poduzetništva su fizičke ili pravne osobe koje aktivno i nezavisno sudjeluju u poslovanju i stoga se smatra da nisu uključene u čistu privatnu aktivnost."

U slučajevima koji uključuju gospodarske subjekte, Sud pravde se baš ne slaže oko takvog tumačenja termina, te unutar svojih okvira prihvaća da je to bilo koje prikupljanje resursa kojima se provodi gospodarska aktivnost, uključujući kompanije, partnerstva, trgovce ili

udruge. U slučaju Van Landewyck (Heintz) Sarl protiv Komisije [Slučaj 209-215/78], Sud pravde je donio odluku da se bilo koje tijelo koje je uključeno u gospodarsku aktivnost spada pod termin poduzetništva, čak i ako to tijelo nema nikakav cilj stjecanja dobiti.

Sudskim utvrđivanjem za takva tijela koja se smatraju "poduzetništvima" utvrđeno je da pravila natjecanja predstavljaju veći izazov. U slučaju Hofner i Elser protiv Macrotrona GmbH [Slučaj C-41/90], Sud pravde je donio odluku da je bilo koje tijelo koje je uključeno u gospodarsku aktivnost zapravo poduzetništvo i to u svrhu pravila za natjecanje bez obzira na njihov pravni status i način na koji su financirana. Ta definicija je vrlo korisna. Međutim, potrebno je bliže pogledati sudske kriterije koji se koriste kako bi se utvrdilo koja su javna tijela unutar ili izvan okvira članka 82.

Ranije je pristup Suda pravde bio fokusiran na aktivnosti državnih tijela na tržištu regulatora i gospodarskih subjekata. Presuda u slučaju Komisije protiv Italije [Slučaj 118/85] prepoznato je da "država može djelovati na način da provodi javnu moć ili provodeći gospodarske aktivnosti koje su industrijske ili komercijalne prirode i to na način da nudi robu i usluge na tržištu".

Kako bi se omogućilo provođenje članka 82 za bilo koje javno tijelo, vrlo je važno da je tijelo koje uključeno u aktivnosti komercijalnog ili gospodarskog karaktera. U situacijama gdje se javna tijela ponašaju kao državna tijela zbog regulacije tržišta, presedan se odnosi na to da će ta tijela biti izvan okvira članka 82 i to toliko dugo dokle god neće sudjelovati ili se natjecati na tržištu. Tako u slučaju Diego Cali i Figli Srl protiv Servizi Ecologici Porto di Genova SpA [Slučaj 343/95], aktivnosti koje tvore dio esencijalnih funkcija zemalja članica nikada neće predstavljati gospodarske aktivnosti pod Zakonom o konkurenciji unutar Zajednice.

Sada se čini da klasifikacija unutar članka 82 bilo kojeg javnog tijela kao poduzetništva ovisi samo o gospodarskoj prirodi aktivnosti koju to tijelo izvodi. Pravna filozofija zajednice otkriva da će sudovi aktivnosti javnih tijela, koja su po prirodi gospodarska, tretirati na način da pripadaju pod članak 82, a istovremeno aktivnosti koje isto tijelo provodi i koje po prirodi nisu gospodarske ili regulatorne, tretirati će kao one aktivnosti koje ne spadaju pod odredbe vezane za konkurenciju. Odvjetnici koji vode postupak za ili protiv javnih tijela na koje se odnosi članak 82 bi se trebali odgovarajuće pouzdati u stručne pravne i gospodarske dokaze kako bi utvrdili na opće zadovoljstvo sudova precizne mjere za gospodarske ili ne-gospodarske aktivnosti koje ta javna tijela provode.

Odvjetnik General Maduro u slučaju FENIN protiv Zajednice [Slučaj C-205/03 P] je mišljenja da tradicionalni pristup sudova u Zajednici za utvrđivanje da li neko javno tijelo jest ili nije poduzetništvo spada u okvir članka 82 i da se trebaju primijeniti dva testa: kriterij usporedbe i prisutnost na tržištu.

Kriterij usporedbe se fokusira na to da li neku aktivnost javnog tijela mogu provoditi

privatni operateri i to da bi se utvrdilo da li je ta aktivnost po svojoj prirodi gospodarska ili nije. Tamo gdje aktivnost može provesti samo javno tijelo, a istu ne može provoditi privatna osoba, tijelo se ne može smatrati poduzetništvom u smislu članka 82. U slučaju Hofner i Elser, smatra se da je aktivnost bila gospodarska s obzirom da "upošljavanje nisu uvijek provodila javna tijela", dok su u slučaju Firma Ambulanz Glockner protiv Landkreis Sudwestpfalz [Slučaj C-475/99], javne zdravstvene organizacije pružale usluge na tržištu i to one vezane za hitne slučajeve i pružale usluge u ambulanti, te se tamo poduzetništvo smatralo predmetom pravila za konkurenciju na temelju "aktivnosti koje nisu nužno uvijek provodile takve organizacije ili javna tijela".

Samo oslanjanje na test kriterija usporedbe može biti problematično. Odvjetnik General Maduro je izjavio: "Kada bi se kriterij usporedbe doslovno primijenio omogućio bi bilo kojoj aktivnosti da bude uključena u okvir Zakona o konkurenciji. Skoro sve aktivnosti mogu provoditi privatni operateri." Kao rezultat toga, potrebno je da sudovi ograniče okvir testiranja primjenom testiranja kakva je konkurencija prisutna na tržištu. Kada govorimo testiranju vezanom za prisutnost na tržištu onda ne mislimo samo teoretski da privatni operateri mogu provoditi gospodarske aktivnosti na tržištu koje je odlučno. Misli se na činjenicu da se te aktivnosti isključivo provode u zemljama članicama pod uvjetima tržišta koje određuje primjenu članka 82. Takvi uvjeti na tržištu se mogu prepoznati u poslovanju koje je provedeno s ciljem kapitalizacije, a protivno aktivnostima koje su vođene samo iz razloga načela solidarnosti.

U slučaju Zajednice protiv Italije [Slučaj C-35/96], nije odlučeno da li je javno tijelo sudjelovalo na tržištu na način "da je nudilo robu i usluge na relevantnom tržištu". Sud pravde smatra da su javna tijela poduzetništva u svrhu pravila o konkurenciji gdje "nude usluge koje naplaćuju [...], to se posebno odnosi na uvoz, izvoz i tranzit robe, kao i na ostale komplementarne usluge kao što su; monetarna, komercijalna i fiskalna područja". U određenim slučajevima postoji jasna veza između sudjelovanja na tržištu i provođenja gospodarske aktivnosti. U slučaju Hofner i Elser, sud je pokazao želju da primjeni gospodarsku prirodu aktivnosti u koju je uključeno javno tijelo, a gdje zemlja članica dozvoljava privatnim poduzetništvima sudjelovanje na istom relevantnom tržištu.

Pravedno je reći da su testovi za usporedbu i prisutnost na tržištu u dosta slučajeva usavršeni. U slučaju Ambulanz Glockner, smatralo se da je "bilo koja aktivnost koja se sastoji od ponude robe i usluga na tržištu gospodarska aktivnost" u svrhu Zakona o konkurenciji unutar zajednice. U slučaju FFSA i ostalih protiv Zajednice [Slučaj T-106/96], sama činjenica da tijelo "nije profitabilno tijelo, ne umanjuje aktivnosti koje izvodi u svojoj gospodarskoj prirodi pošto [...] ta aktivnost može pripadati pod one obuhvaćene zakonom o konkurentnosti".

Kasnije presude su u skladu sa pristupom suda u slučaju Van Landewyck. Čak i kada javno tijelo ne provodi aktivnost radi stjecanja profita može se desiti da prisutnost na tržištu naruši ciljeve Zakona o konkurenciji.

Sporazum EK ne daje puno smjernica za aktivnosti koje se smatraju gospodarskim ili ne-gospodarskim u svrhu članka 82. Članka 30, 45 i 46 Sporazuma EK postavlja listu gospodarskih temelja po kojoj se zemlje članice mogu osloniti na to da opravdaju državne prepreke za trgovinu robom i uslugama koja se odvija unutar zajednice. Između već utvrđenih temelja nalazi se i zaštita javnog zdravstva. Prakticiranje prava zemalja članica koja se nalaze u članku 30 i 46, a koja se odnose na restrikciju trgovine robom i uslugama između država predmet je viših zahtjeva postavljenih Zakonom zajednice. Pravo je predmet doktrine zajednice vezane za proporcionalnost i nikada se ne može smatrati opravdanjem za arbitrarnu diskriminaciju ili nametanje prikrivenih restrikcija na trgovinu kršenjem viših zahtjeva članka 28, 29 i 49. Dok istovremeno članak 152(5) zahtjeva od Zajednice da u području odredbi vezanih za javno zdravstvo poštuje odgovornost zemalja članica u području organizacije i pružanja zdravstvenih usluga i medicinske njege, ne drži se činjenice da javna zdravstvena tijela mogu nekažnjeno proći u primjeni nedopuštenog ponašanja koje narušava konkurenciju na ranijoj i kasnijoj fazi tržišta i to na način da se prekrše načini i viši zahtjevi članka 82.

Europski zakon o zaštiti podataka – Uvod

SAŽETAK:

Na početku je ukratko prikazana uloga o zaštiti podataka delegata u Mađarskoj, tj. Kako ih se odabire, koje su glavne karakteristike i zadaće njihovog posla. Kao što je ranije prikazano, zaštita podataka je pravna zaštita privatnih podataka pojedinaca i to na način da se regulira obrada njihovih osobnih podataka. Privatnost je obveza i pravo svakog pojedinca da može donijeti odluku koje informacije o sebi želi podijeliti sa drugima. S tim u svezi, mjera kontrole, te način ograničenog pristupa osobi smatraju se temeljem privatnosti. Moramo razlikovati dva glavna koncepta: zaštitu podataka i sigurnost podataka. Postoji kompleksna mreža i veza između te dvije ideje. Slijedeći koncept je tema osobnih podataka koja označava bilo koje informacije koje su vezane za utvrđenu osobu ili fizičku osobu čiji je identitet moguće utvrditi. Direktiva 95/46/EC također pojašnjava što znači 'osoba čiji je identitet moguće utvrditi'.

Nakon kratkog sažetka povijesti zakona o zaštiti podataka, gsp. András Jóri je govorio o trenutnoj zaštiti podataka u svijetu. Naglasio je da su u EU zemlje članice provele zakone o zaštiti podataka na temelju već prije spomenutih direktiva, no da razina zaštite varira. U SAD postoji posebno složena odredba i sheme odredbi koje je napravila industrija, a koje se u skladu sa EU standardima ne smatraju adekvatnim.

Zašto nam je potrebna zaštita podataka? Postoje različita gledišta, npr. ekonomska teorija kaže da tajne uzrokuju društvene troškove bez dobiti, ali odgovor glavne struje europskih ustavnih odvjetnika je da načelo demokratskog društva sadrži ključnu karakteristiku: ulogu tajnosti (privatnosti) u izgrađivanju i određivanju osobnog identiteta.

Jedna od osnovnih karakteristika zaštite podataka je pristanak određene osobe da se može rukovati njegovim/njezinim podacima. Nedostatak tog pristanka varira iz generacije u generaciju i u različitim kulturama, kao što je delegat i predočio putem slike različitih web stranica. Naglasio je slučaj AOL pretrage baze podataka koja predstavlja veliku opasnost kao što je i prikazano tijekom prezentacije.

Zadnje pitanje je o budućnosti. Delegat je mišljenja da će treća generacija zakona o zaštiti podataka (TDDSG, 1997.) pripremiti put koji će biti napredna vizija zaštite privatnosti i da se neće odnositi samo na podatke i njihovu zaštitu (IT - Grundrecht, njemački Ustavni sud, 2008.).

László Sólyom smatra da bez obzira na moguće nedostatke vezane za zaštitu podataka, bez zaštite privatnosti glavna posljedica može biti da će „sloboda nestati na neprimjetan način kao što su nestali čista voda i zrak.“

Pripadajuće prezentacije:

European Data Protection Law – Introduction

Aktivnost Radne skupine članka 29.

SAŽETAK:

Polazište prezentiranja Direktive 95/46/EC Europskog Parlamenta i Vijeća iz 24. listopada 1995 bilo je vezano za zaštitu pojedinaca, obradu osobnih podataka i slobodno kretanje istih. Članak 29 Direktive utvrđuje radnu skupinu koja će imati nadzorni status i samostalno djelovati. Sastojati će se od predstavnika nadzornih tijela svih zemalja članica, predstavnika institucija iz Zajednice i predstavnika iz Komisije.

Aktivnosti radne skupine su slijedeće: postavljanje pitanja vezanih za jedinstvenu primjenu zaštite podataka, davanje mišljenja Komisiji, pružanje savjeta Komisiji vezano za bilo koju predloženu izmjenu u Direktivi, davanje mišljenja o pravilima ponašanja na razini Zajednice. Oni će obavještavati Komisiju o odstupanjima vezanim za usklađenost zaštite, na svoju inicijativu raditi će preporuke koje će slati Komisiji. Obavještavati će zemlje članice i raditi godišnja izvješća, te ih slati Komisiji, Parlamentu i Vijeću.

Direktiva 2002/58/EC Europskog parlamenta i vijeća o privatnosti i elektroničkim komunikacijama sadrži primjenu određenih odredbi Direktive 95/46/EC.

Prezentacijom je opisana i CIRCA, web stranica Europskih institucija, podgrupa radne skupine.

Kao što i radni program radne skupine za godinu 2008-2009 kaže, moramo se suočiti sa tri glavna izazova, posebno: kako poboljšati utjecaj direktive o zaštiti podataka i ulogu radne skupine; utjecaj novih tehnologija; globalno okruženje (međunarodni prijenos podataka, globalnu privatnost i nadležnost). Važna pitanja su vezana za bolju primjenu direktive o zaštiti podataka, osiguravajući da zaštita podataka bude u skladu sa novim tehnologijama jer će na taj način i radna skupina biti efikasnija i baviti se važnim pitanjima.

Bilo je jedno interesantno i važno Mišljenje (1/2008) o pitanju zaštite podataka vezano za tražilice. U kontekstu Direktive o elektroničkom poslovanju (2000/31/EC) tražilice su označene kao vrsta usluge informacijskog društva, posebno alat za lociranje informacije. Radna skupina koristi kategorizaciju u svezi sa odstupanjem. Primarni fokus radne skupine u ovom Mišljenju je na dobavljačima tražilica koji prate dominantan poslovni model tražilice na temelju oglašavanja. To se posebno odnosi na sve veće poznate tražilice povrh onih specijaliziranih kao što su one koje su fokusirane na osobno profiliranje i meta tražilice koje predstavljaju i najvjerojatnije regrupiraju rezultate postojećih tražilica. To Mišljenje se ne odnosi na funkcije koje su ugrađene na web stranici u svrhu pretraživanja samo unutar te web stranice.

Prezentacija analizira pravni okvir Mišljenja, moguće vrste tih podataka i pravni aspekt obrade istih. Neka pitanja koja treba riješiti industrija, poput zadržavanja podataka, kao i daljnju obradu za različite svrhe, cookie-e, anonimnost i korelaciju podataka preko različitih usluga. Gospodin Halmos naglasio je važnost politike privatnosti najviše u svezi sa obvezama i pravima subjekata tih podataka.

Pripadajuće prezentacije:

The activity of Art 29. Working Group

Revizija zaštite podataka i pitanja zaštite podataka u sektoru telekoma

SAŽETAK:

U svezi sa revizijom zaštite podataka došlo je do novih rješenja koja se razmatraju, a jedan od značajnijih primjera je EuroPrise, europski „pečat privatnosti“ koji je poseban projekt za reviziju. Tijekom revizije kompanije često slijede strane primjere, metode, prakse za učinkovitije djelovanje. Svrha se može postići na način da se ne povrijede prava zaštite podataka, ostala osobna prava, a istovremeno da se vodimo interesima kompanije. Obrada podataka pojavljuje se u kontekstu sa ostalim pravnim odnosima i unutar sveobuhvatne sheme gdje ista ima posebnu svrhu. Načelo koje kaže da obrada podataka mora biti izvedena sa specifičnom namjenom naglašena je u zakonu LXIII iz 1992 o zaštiti osobnih podataka i javnom pristupu podacima koji su od interesa javnosti (Zakon o ZP), kao i u Ustavu Republike Mađarske.

Revizija zaštite podataka može poslužiti kao rješenje za usklađivanje sa standardima adekvatne zaštite podataka, zatim kao temelj konstruktivnog pristupa koji su već prihvatili i kompanije.

Revizija zaštite podataka vrlo je raširena i ima veliku važnost u EU. Pravna pozadina je već spomenuta ranije u Direktivi 95/46/EC, koja ima stroge zahtjeve jer nalaže osiguranje kvalitete i jedinstvene standarde.

Zakon o zaštiti podataka regulira u okviru sigurnosti podataka da kontrolor podataka mora poduzeti sve tehničke i organizacijske mjere i izraditi pravila za postupke koja su potrebna za provođenje usklađenosti sa zakonom. Za određene kontrolore podataka obaveza je da moraju imenovati službenika za internu zaštitu podataka i za razvoj zaštite podataka i pravila za sigurnost podataka. Tipična područja revizije za zaštitu podataka su slijedeća: elektroničke komunikacije, financijski odnosi, zapošljavanje, direktni marketing, osiguranje.

Svrha revizije je usklađivanje pravnih propisa, tehničkih zahtjeva o sigurnosti podataka, sigurnost informacija, zaštita poslovnih tajni, nadziranje interesa i namjene. Cilj revizije je dati osiguranje da je kontroliranje podataka u skladu sa zakonima i da osigurava usklađenost između efikasnih operacija i zaštite podataka, kao i sigurnosti podataka. Glavna područja na kojima treba poraditi općenito su: specificirati ciljanu skupinu za reviziju, izabrati osobu koja će provesti reviziju, specificirati metodu, provjeriti područja i pitanja, dati zaključak vezano za rezultate i nastavak rada.

EuroPrise projekt uvodi Europski pečat tajnosti/privatnosti od treće strane, potvrđujući usklađenost IT proizvoda i IT usluga sa europskim propisima vezanim za privatnost, zaštitu

podataka i sigurnost. Pruža nam jasne procedure i pouzdane kriterije, te vizualizira da je proizvod pregledan i odobren od strane nezavisne privatne organizacije, potiče zaštitu potrošača i provodi marketing kod proizvođača i inicira tajnost relevantne robe i usluga.

EuroPrise Konzorcij vodi nezavisni centar za zaštitu podataka pod nazivom Schleswig-Holstein iz Njemačkoj. Pilot projekt EuroPrise financirala je Europska komisija te još uvijek nije donijela odluku da li da uvede „pečat“ kao jedinstveni sustav.

Druga vrlo važna razina gdje bi sektor telekoma mogao zatražiti neke preporuke je u prije spomenutoj međunarodnoj radnoj skupini koja se bavi zaštitom podataka u telekomunikacijama. Osnovana je 1983 i usvojila je veliki broj preporuka koje imaju cilj poboljšati zaštitu privatnosti u telekomunikacijama.

Usluge društvenih mreža fokusiraju se na izgradnju i potvrđivanje on-line mreža za društva ljudi koji dijele interese i aktivnosti ili koji su zainteresirani za interese i aktivnosti drugih. Većina usluga se primarno nalazi na mreži i pruža kolekciju različitih načina na koji korisnici mogu međusobno komunicirati. Mogu pružiti preporuke regulatorima, pružateljima usluga i posebno korisnicima usluga društvene mreže.

Pripadajuće prezentacije:

Data protection audit

Privatnost na internetu

SAŽETAK:

Početak prezentacije bio je pružanje definicije Interneta. Definiran kao 'mreža svih mreža', to je globalni komunikacijski sustav podataka koji pruža sve vrste izvora informacija i usluga.

Internet je javan i svima dostupan, korisno sredstvo za otvaranje pristupa podacima koji su od javnog interesa, pruža slobodu mišljenja i slobodu izražavanja na globalnoj razini. Internet je vrlo osjetljiv u pogledu sigurnosti podataka, potencijalni je izvor netočnih ili neistinitih informacija i ostavlja puno mjesta za nezakonite aktivnosti.

Veza između privatnosti i slobode izražavanja je pravo dijeljenja nečijeg mišljenja i iskustava sa zajednicom ostalih korisnika Interneta, pružatelji bi trebali izbjeći povredu prava pojedinaca. U tom slučaju je privatnost na Internetu mogućnost da se kontrolira koje informacije neka osoba otkriva o sebi preko Interneta i da se kontrolira tko može pristupiti toj informaciji. Između mnogih rizika vezanih za privatnost na Internetu možemo izdvojiti primjer fenomena o praćenju korisnika, nezakonitih i štetnih sadržaja i on-line društvene mreže.

Kako bi se izbjegli prije spomenuti rizici moramo naučiti koristiti klasične načine zaštite podataka: načelo štedljivosti osobnih podataka i izbjegavanje davanja podataka, praktični alati su anonimnost, korištenje pseudonima i nadimaka.

Postoji mnogo zanimljivih slučajeva kroz koje se može promatrati zlouporaba osobnih podataka na društvenim stranicama. To su npr. 'Web Hall Shame' stranice, spamovi i iwiw-slučajevi gdje je bilo vrijeđanja, neprihvatljivih izjava, pretpostavki i objavljenih fotografija. Bio je također i slučaj 'www.kuruc.info' tu su ljudi otkrivali imena, adrese, kućne telefone i brojeve mobitela sudaca i tužitelja koji su sudjelovali u vođenju postupaka kaznenih djela protiv počinitelja istih.

Na kraju možemo reći da su buduća očekivanja dosta uznemirujuća. U Europskoj uniji postoji 250 milijuna korisnika interneta koji nemaju veliko povjerenje i to može biti prijetnja gospodarskom razvoju. Djeca su posebna ciljana skupina zbog toga što su vrlo ranjiva, razlog tome je što podcjenjuju rizik i što nemaju dovoljno znanja o privatnosti informacija. Zakon o zaštiti podataka djece na mreži iz SAD-a iz 1998 podigao je razinu zaštite. U tom se ozračju moramo suočiti sa obvezom podizanja svjesnosti posebnim programima namijenjenim za djecu. Zaključak na kraju je da Internet nikada neće biti područje pravnog imuniteta.

Pripadajuće prezentacije:

Privacy on the Internet

Scenariji elektroničke nabave

Ovim predavanjem upoznali smo publiku sa razmjenom komercijalnih informacija u obliku elektroničkih dokumenata u lancu dobavljača korištenjem standardiziranih, elektroničkih komercijalnih poruka podložnih potvrđivanju autentičnosti. Ova tema dala nam je uvid u razvoj i odnose standarda koji se koriste u lancu dobavljača i odnose se na aktivnosti koje provode međunarodne, globalne i regionalne agencije za standardizaciju.

Osim samih aktivnosti agencija, predavanje nam je obratilo pažnju na standarde koje razvija CEN. Tijekom predavanja opisani su odnosi između CEN-a i UNCEFACT organizacija vezano za usklađivanje aktivnosti elektroničke trgovine.

Publici je predstavljen poslovni scenarij aktivnosti elektroničke trgovine, poslovnih procesa, učesnici i njihove aktivnosti i način razmjene podataka elektroničke trgovine u obliku elektroničkih dokumenata. Pokriveni su komunikacijski proces i profili temeljnih poslovnih procesa kao što su e-fakture, e-naručivanje i upravljanje e-katalozima u sektoru poduzetništva. Tijekom predavanja pružen je uvid u arhitekturu razvojnih tehnika virtualnog poslovanja poznatih kao SOA model.

Tijekom predavanja o području javne nabave dobili smo informacije o temeljnim poslovnim procesima javne nabave i razvoju zakonodavnog okvira u EU (ili regionalna razina) i o nacionalnoj i/ili lokalnoj razini. Predavanje je pokrilo i političke aktivnosti koje se provode kako bi se osigurala podjela inovativnih postignuća između zemalja članica u obliku prekograničnih aktivnosti javne nabave. Temama je pokriveno područje e-oglašavanja, e-ponuda, e-naručivanja i e-fakturiranja kao funkcionalnih paketa i profila standardiziranih elektroničkih poruka koje se koriste zajedno sa poslovnim procesima elektronički provedenih postupaka javne nabave. Od ostalih tema detaljno smo upoznati bili i sa trenutnim EU projektima kao što su CEN BII i PEPPOL.

Osim temeljnih funkcija e-nabave pokrivene su i proširene teme poput elektroničke aukcije i korištenje elektroničkog kataloga u okviru javne nabave.

Predavanje je nastavljeno u smjeru najprikladnijih vrsta javne nabave koji predstavljaju platformu elektroničkih aktivnosti iste kao što su okvirni sporazum i sustav dinamične nabave. Tijekom predavanja naglašene su posebne aktivnosti i uloge kao što su usluge koje obavlja središnja agencija za nabavu i arhitektura tržišta nabave unutar nacionalnog zakonodavnog okoliša.

Prezentacije i predane sudionicima kako bi mogli bolje razviti svoje znanje i promovirati aktivnosti istraživanja u određenim područjima vezanim za elektroničku trgovinu, elektroničku nabavu i elektroničku javnu nabavu.

Pripadajuće prezentacije:
eProcurement

e-potpis, e-plaćanje, e-potvrda

SAŽETAK:

e-potpis

E-potpis je ključ primjene sigurne komunikacije u mrežnim sustavima, kao što je Internet. Prezentacija nam daje kratki uvod tehnoloških načela, ukazujući na osam osnovnih koraka stvaranja elektronskog potpisa, kao i šifriranja i dekodiranja poruke. U dodatku, slajdovi sadrže detaljni pregled propisa vezanih za e-potpise, tj. Europsku direktivu o e-potpisivanju i nacionalne transpozicije. U prezentaciji se nabrajaju praktične aplikacije e-potpisa, kao što su e-arhiviranje, digitalno bilježenje vremena, itd.

Pripadajuće prezentacije:

eSignature

e-plaćanje

e-plaćanje predstavlja veliki izazov za Europu u 21 stoljeću. Prezentacija nam daje broj jedinstvenih područja za Europsko plaćanje koje omogućava svim građanima Europe da svoja plaćanja u zemljama članicama vrše elektroničkim putem u skladu sa jedinstvenim pravilima i procedurama. Kako bi to bilo moguće, Europska komisija i Europska bankovna industrija udružile su snage i zajedno napravile Direktivu o e-plaćanju koja tvori potrebni pravni okvir za detaljna pravila i postupke koji su navedeni u Europskom platnom vijecu. Osim toga, slajdovima su prikazana temeljna načela Direktive o e-plaćanju (D+3, prenosivi računi, itd.) i pruža praktične primjere njegove uporabljivosti.

Pripadajuće prezentacije:

ePayment

e-potvrda (e-Identification)

Imena domena idetificiraju vaš svijet na internetu – ali kako možete upravljati jedinstvenim sustavom adresa u ne-jedinstvenom, decentraliziranom svijetu? Prezentacija pruža sveobuhvatan pregled globalnog upravljanja raznim generičkim vrhunskim domenama, počevši od „Internet Corporation for Assigned Names and Numbers“ - ICANN. Nadalje, pravne nesuglasice do kojih je došlo zbog krivog korištenja imena domene su riješene, npr. „reverse domain name hijacking“. U tom pogledu je pokrenuta praktična primjena korištenjem živih primjera razmirica oko imena domena sa nesuglasicama iz WIPO Arbitrajskog Panela. Slajdovi predstavljaju upravljanje EU domenom, kao i arbitrajski postupak koji je u skladu sa relevantnim odredbama EK.

Pripadajuće prezentacije:

eIdentification

IT Sigurnosne tehnologije, kriminal preko Interneta

SAŽETAK:

U zadnjih par godina, rizici vezani za informacije i privatnost su se dramatično promijenili. Kako bi se mogle nositi sa povećanim rizikom razotkrivanja i zadovoljiti sve veću želju gospodarskih subjekata za što sigurnijim operacijama, organizacije su morale primijeniti odgovarajuće okvire za upravljanje rizicima. Podupirući tu inicijativu, vlade i regulatorna tijela su povećala svoje aktivnosti stvarajući temeljne zahtjeve za sigurnost i tajnost informacija.

Prezentacija započinje sa kratkim pregledom sigurnosti informacija i upravljanjem rizicima. Kasnije su detaljno objašnjeni standardi i ustavni zahtjevi dajući cjelovitu pozadinu temeljnih vanjskih zahtjeva za usklađivanje. Prezentacija se fokusira na kontekst najpopularnijih i najjačih dijelova propisa kao što su ISO/IEC 27000 obitelj standarda, COBIT, zaštita podataka i Direktive vezane za zaštitu i elektroničke komunikacije.

Objašnjena je EU zakonodavna hijerarhija i uvedeni su najznačajniji europski propisi kao što su EuroSoX, Direktive o zaštiti podataka i Konvencija o kriminalu preko interneta.

Prezentacija povezuje EU propise sa nacionalnim subjektima, prikazujući kako je viša razina zahtjeva obuhvaćena lokalnim propisima.

Prezenter je dao svoje profesionalno mišljenje o načinu kako su implementirani EU propisi i stavljeni na snagu u Mađarskoj.

Praksa vezana za sigurnost informacija je vrlo komplicirano pitanje. Potrebna je ravnoteža za uređivanje i provođenje akcija kako bi se omogućila zaštita najosjetljivijih podataka. Prevelika regulacija stavlja veliki pritisak na operacije i tako otežava efikasnu realizaciju sigurnosti u stvarnom životu. Drugi dio prezentacije pokušava prodrijeti u maglu sigurnosnih problema vezanih za informacijsku tehnologiju. Ona se odnosi na dolazeće prijetnje koje će onemogućiti stvaranje neprobojnog i 100% sigurnog sustava koji će moći odbiti hakere. Koristeći povijesne primjere i kronike nedavnih incidenata, prezenteri su utvrdili ključne osjetljive probleme čak i najvećih IT sustava. Kategorizirajući različite zlouporabe, viruse, napade na WLAN i ostale teme vezane za kriminal preko Interneta prezentacijom nam je prikazana trenutna evolucija prijetnji, a istovremeno se pokušavaju pronaći načini na koje bi se mogli razumjeti takvi napadi.

Ako imamo sliku kako IT sigurnost radi unutar granica organizacije to bi nam moglo pomoći da shvatimo najvažnije faktore. Tablica tipičnih područja konfrontacija između CIO-ova, CSO-ova i CDO-ova pokazuje nam što treba izbjeći. Ljestvica IT sigurnosnih odsjeka nam osvjetljava put kako bismo mogli pronaći pravu ravnotežu između stvaranja

velikog IT sigurnosnog odsjeka i davanja sigurnosnih zadaća nekom "pojedincu" i na taj način sigurnost postavili kao predstavu koji bi vodio i za to bio odgovoran jedan čovjek.

Nakon toga dolazi kompletan popis IT sigurnosnih tehnologija općenito sa objašnjenjima i dubljim tehničkim i teoretskim detaljima o zaštiti podataka.

Zadnji slajdovi pružaju informacije o tome koliko novaca treba potrošiti na IT sigurnosne tehnologije i procedure.

Pripadajuće prezentacije:

EU Compliance

How theory transforms into best practice

e-trgovina

SAŽETAK:

e-trgovina je rastući dio e-poslovanja. U slijedećem periodu ljudi će kupovati više preko Interneta (kao što možete vidjeti u prezentaciji statistika).

U prezentaciji Lorant Kovacs možete dobiti informaciju o procesima e-trgovine (glavni koraci i potrebne informacije na temelju 2000/31/EC) i razumjeti korake on-line kupnje. Prezentacija Zoltan Ormósa, Dr. Ukazuje na pravnu pozadinu e-trgovine i daje neke važne informacije o nacionalnoj prilagodbi.

Notice and Takedown Protokol

Ako je vaša prava netko povrijedio na web stranici, imate je pravo ukloniti (preciznije, tražiti da se ukloni). Gergely Székely, Dr daje nam upute kako to možete napraviti na mađarski način – to znači prateći EU propise (2000/31/EC, stavak 13-15). U ovoj ćete prezentaciji pronaći tablicu sa datumima i koracima Notice and Takedown protokola. Naravno da ćete pronaći i definicije termina.

Pripadajuće prezentacije:

eCommerce process
eCommerce research
Notice and Take Down protocol

Prava intelektualnog vlasništva. Licenciranje

SAŽETAK:

Prva prezentacija (Prava intelektualnog vlasništva – temeljne karakteristike) postavlja načela zaštite intelektualnog vlasništva. Predavanje predstavlja nacrt temeljnih obrazaca za zaštitu (autorskih prava, patenata i zaštitnih znakova) i najvažnijih karakteristika tih pravnih dokumenata koji omogućavaju odgovarajuću zaštitu za takve kreacije – osim karakterističnih EU propisa i posebnih EU direktiva, prezentacija objašnjava i međunarodne Konvencije (autorska prava i industrijska prava).

Druga prezentacija raspravlja o zaštiti autorskih prava softvera i baze podataka. Prije svega želi nam dati detaljno objašnjenje o autorskim pravima i naglasiti specijalne karakteristike zakona o softveru i bazama podataka. Tijekom predavanja su naglašene one karakteristike propisa koje udovoljavaju posebnim pravima autorima i korisnicima tih funkcionalnih radova (npr. Naglašava specijalna izuzeća “slobodnog korištenja” koja su dozvoljena pravnom stjecatelju pri određenim korištenjima softvera i baze podataka bez prethodnog odobrenja pravog vlasnika).

Treća prezentacija (Sporazumi za dobivanje dozvola) pruža opći pregled licenciranja. Dozvola je poseban dogovor u kojem autor odobrava korištenje svojeg rada i korisnik je obvezan platiti troškove – karakteristike toga posebnog dogovora prezentirane su sa posebnim naglaskom na zahtjeve IT sektora i posebne formalnosti on-line zaključivanja ugovora.

Četvrta prezentacija (Sporazumi za dobivanje dozvole za softver) bavi se pitanjima za dobivanje dozvole za softver. U prvom dijelu se raspravljalo o vrstama kompjuterskih programa jer oni i određuju odredbe u posebnim sporazumima vezanim uz dobivanje dozvole za softver (nadalje, danas se često spominju razlike između vlasničkog softvera i slobodnog softvera). Nakon općenitog prikaza prava i restrikcija u sporazumima za dobivanje dozvole za softver, prezentirani su stvarno korišteni termini i uvjeti (licencirajući modeli) pravih proizvođača softvera.

Pripadajuće prezentacije:

IPR basics
Copyright protection of software and database
License agreements
Software licence

e-sadržaj, e-učenje

SAŽETAK:

Prezentacija je bila usmjerena na dobavljače i potencijalne krajnje korisnike digitalnog kulturnog nasljeđa. Cilj je bio opisati proces kroz koji je Europska komisija prošla kako bi postigla svoje ciljeve, posebno vezane za stvaranje Europske digitalne biblioteke kao strateškog cilja unutar Europskog informacijskog društva i2010 Inicijativa, koja bi ubrzala rast i poslove u informacijskom društvu i industriji medija.

Kao polazišnu točku presenter je predstavio različite generacije Minerva projekata. Da bi ilustrirao stvaranje Europeana, Europske digitalne biblioteke eContentplus programa i relevantne projekte opisao ih je kao najvažniji instrument EK. Na kraju će svi naponi biti spomenuti (daljnji projekti) kako bi se nadvladale sve prepreke koje ometaju povećanje Europeana koji sadrži cijelo kulturno nasljeđe Europe.

Pripadajuće prezentacije:

From Minerva to Europeana - cultural heritage

Prezentacija ukratko opisuje glavne točke Direktive 2003/98/EC. Što je iz ove perspektive javni sektor? Koji dokument treba podijeliti? Što je naplata na temelju troškova?

Na svakoj točki su naglašeni praktični primjeri i praktični izazovi s kojima se susreće direktiva, javna tijela i ponovni korisnici.

Pripadajuće prezentacije:

Re-use of public sector information (PSI directive)

Došlo je do povećanja količine multimedijских sadržaja kojima se može iznova pristupiti na razne načine. Uloga e-učenja se također povećava u obuci u kompanijama. Koja su glavna pitanja i izazovi kojima moramo odgovarati?

Autor se fokusirao na tri glavna aspekta. Kako se može pristupiti elementima korištenjem širokopoljnih tehnologija. Prijenos materijala za obuku na temelju standarda. Kada stvaramo i koristimo materijale za e-učenje, važno je znati temeljna pravila o međunarodnim pravima intelektualnoga vlasništva.

Biti će predstavljene glavne karakteristike gore spomenutih aspekata sa praktičnim preporukama.

Pripadajuće prezentacije:

eLearning: Access, Standards, IPR

Sporazum (Treaty) postavlja temelje za Zajednicu i zemlje članice kako bi se osiguralo da postoje potrebni uvjeti za konkurenciju poduzetništva u Zajednici. Lisabonsko Europsko vijeće je u ožujku 2000 postavilo niz ciljeva kako bi od Europe stvorilo najkonkurentnije i najdinamičnije gospodarstvo u svijetu, a koje je bazirano na znanju. Informacijska i komunikacijska tehnologija su glavna snaga u Europskom gospodarstvu. Mogućnosti ljudi da stvaraju, pogone i koriste ICT postali su glavna komponenta gospodarske aktivnosti. Termin e-vještina i e-kompetencija pokrivaju širok spektar aktivnosti i aspekata ICT rada i obuhvaćaju aktivnosti mnogih ljudi koji su uključeni u različite dijelove ICT svijeta. Prema Europskom kvalifikacijskom okviru kompetencija je opisna terminima odgovornosti i nezavisnosti.

Pripadajuće prezentacije:

Lisbon Programme objectives, eCompetence, eSkills

Prezentacija nam opisuje primjere najbolje prakse, te kako domaće ICT udruge kao dio EU krovne udruge mogu pomoći svojim pridruženim članicama u EU da proizvedu i izvezu uslugu (e-Akcelerator) i uspostave R&D suradnju sa europskim ICT udrugama (PATENT). E-Akcelerator usluga omogućava marketinšku potporu za kompanije kako bi došle na međunarodno tržište, dok PATENT usluga omogućava potporu pri uspostavljanju R&D suradnje unutar EU.

Pripadajuće prezentacije:

Supporting member organizations on the European Marketplace

e-uključivost (e-Inclusion)

SAŽETAK:

e-uključivanje ili digitalno uključivanje je termin koji se koristi za obuhvaćanje aktivnosti koje su vezane za postizanje uključivanja u informacijsko društvo. Ono poživuje informacijsko društvo na dijeljenje svih korisnih stvari sa cijelim društvom, uključujući ljude sa posebnim potrebama i starije. Europska komisija je označila e-uključivanje tematskim područjem: e-pristupnost (e-Accessibility) omogućava pristup ICT-u svima, „Ageing” omogućava starijim ljudima da se u potpunosti uključe u gospodarstvo i društvo, e-Kompetencije omogućavaju građanima znanje i vještine, socijalno kulturno e-uključivanje omogućava manjinama, emigrantima i mladim ljudima sa margine da se u potpunosti integriraju u zajednicu i sudjeluju u društvu koristeći ICT, geografsko e-uključivanje ICT-u povećava društvenu i gospodarsku dobrobit ljudi koji žive u prigradskim, udaljenim i gospodarski nepristupačnim područjima, i uključiva e-vlada omogućava bolju javnu uslugu za sve one koji koriste ICT.

U Mađarskoj postoji snažna građanska aktivnost u području e-uključivosti. Postoji mnogo inicijativa za e-uključivost koje vode NGO-ovi u Mađarskoj, kao što su IT mentorski program, zatim natjecanje u informatici između djedova i baka i unuka. Pokreti građanskog e-uključivanja žele postići od sudionika da promoviraju e-vještine i temeljni trening digitalnog opismenjavanja, posebno za one ljudi koji bi mogli imati najviše koristi od informacijskog društva, kao što su stariji ljudi i ljudi s posebnim potrebama.

Pripadajuće prezentacije:

Footsteps in the Field of eInclusion

Inforum and the EU on the Field of eInclusion

Lokalizacija softvera

SAŽETAK:

Prvi dio prezentacije definira termin lokalizacije. Objasnjava važnost usklađenosti sa specifičnim zemljama i paralelnim višestrukim zahtjevima zemalja. Raspravljalo se o tri glavna aspekta lokalizacije. Prvi predstavlja internacionalizaciju koja omogućava različite šifrirane stranice, jedinstvenu šifru i paralelne višestruke jezike. Drugi omogućava isporuku korisničkog sučelja, štampane dokumente iz sustava i priručnik za korisnika na različitim lokalnim jezicima. Treći omogućava funkcionalnu lokalizaciju sustava pod kojim se podrazumijeva usklađenost sa lokalnim pravnim i poslovnim zahtjevima. Detaljno smo raspravljali pod kojim se uvjetima lokalizacija mora razmatrati i kako se takva aktivnost može najbolje provesti i održavati.

Pripadajuće prezentacije:

Localization

Vision i2020 – Strategije lobiranja za ICT politiku u slijedećem desetljeću

SAŽETAK:

Tijekom završne sesije seminara, Andreas Tegge, SAP - izvršni predsjednik za odnose s vladom i voditelj EICTA Digitalne grupe za gospodarsku politiku održao je prezentaciju o tome kako bi ICT gospodarske-trgovačke udruge mogle surađivati sa vladama i razvile sveobuhvatnu ICT politiku. Na kraju je Andreas predstavio tri studije slučaja.

EICTA Vision 2020 Projekt: Ovaj je projekt dizajniran kako bi uvjerio političare na visokoj razini u EU institucijama da ICT stave kao prioritet na svoju političku agendu, s obzirom da je ICT ključ za postizanje svih njihovih političkih ciljeva u budućnosti (natjecanja, promjene klime, demografije, unutarnjeg tržišta, itd.). Kao dio projekta, EICTA će pokrenuti gospodarsku studiju za prikupljanje činjenica i brojki i organizirati u 2009 prvi europski ICT samit. Na samitu će CEO-ovi iz EICTA kompanija članica susresti političke lidere europskih institucija i, nadajmo se, složiti o zajedničkoj agendi za ICT politiku u Europi.

ICT glavna jedinica: Ovu grupu je 2006 pokrenuo delegat EU Verheugen i sastojala se od 15 izvršitelja iz ICT kompanija, trgovačkih udruga, akademija i NGO-ova. Nastojanja su rezultirala izvješćem koje je sadržavalo sveobuhvatnu analizu trendova u ICT industriji i preporuke o tome kako bi Europa mogla iskoristiti koristi od ICT-a. No bez obzira na sva nastojanja, ICT glavna jedinica nije imala željeni učinak koji se najviše pripisuje tome da nije imala dobro vodstvo i nisu bili uključeni glavni izvršni direktori, stručnjaci nisu puno doprinijeli i prevladavala je nesuglasnost između predstavnika industrija u ključnim pitanjima.

Samit u Njemačkoj: Ova inicijativa u Njemačkoj može se gledati kao najbolja praksa u tom području. Samit se održava jednom godišnje gdje Kancelar Merkel, ministri i CEO-ovi ICT kompanija razgovaraju o konkretnim mjerama i projektima kako bi unaprijedili ICT u Njemačkoj. Samit priprema sedam radnih skupina na visokoj razini kojima predsjedavaju CEO-ovi ili ministri. Tri samita su rezultirala nekim projektima i znatnim poboljšanjima za ICT industriju. ICT samit je uspješan zbog: predanosti i osobnog angažmana političara sa visoke razine i CEO-va, zbog adekvatnih financija i doprinosa stručnjaka, jasnog vodstva i poduzetih mjera.

Seminar je zaključen raspravom za okruglim stolom gdje su se izmijenile najbolje prakse na temelju tri studije slučaja. Svaki sudionik je prezentirao iskustva i planove o tome kako se trgovačke udruge uključuju sa nacionalnom vladom da bi unaprijedile ICT politike.

Pripadajuće prezentacije:

Vision i2020 – Lobbying Strategies for ICT Policy in the next decade

Izvori

<http://en.wikipedia.org/>

<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>

<http://ec.europa.eu/prelex/apcnet.cfm>

ICT) TRAIN

ICTtrain partneri

